

PRO HUNGARICA COMMUNITATE

A SZLOVÁK GAZDASÁG ELEMZÉSE KÖLTSÉGVETÉSI ÖSSZEFOGLALÓ

JANUÁR 2026

Költségvetési összefoglaló

2026. január

Tartalomjegyzék

Költségvetési összefoglaló.....	1
Vezetői összefoglaló	3
Az állami költségvetés jelenlegi állása	5
Jogsabályi keret.....	5
A 2026-ra jóváhagyott költségvetés.....	5
A költségvetés szerkezete.....	6
A költségvetés végrehajtása 2025. december 31-ig	6
A költségvetés jellegzetességei.....	8
Fejlesztési lehetőségek.....	9
Összegzés	9
Források:.....	10
Az eurozóna fiskális pozíciója	11
Bevezetés.....	11
A költségvetési egyenleg.....	11
Államadósság.....	12
Iránymutatás	12
Összegzés	12
Forrás:	13
Szlovákia felkészületlen az EU-s költségvetés várható változásaira	14
Bevezetés.....	14
Főbb változások a költségvetési rendszerben.....	14
Alacsony közberuházási kapacitás.....	14
Az NBS javaslatai.....	15
Összegzés	15
Forrás:	16
Létminimum: a szociális védelem „csendes” eróziója	17
Bevezetés.....	17
Mi a létminimum, és miért fontos?.....	17
A fő probléma: a létminimum relatív- és reálértékben is leértékelődött.....	17
Az RRZ javaslatai.....	18
Összefoglaló	18
Forrás:	19

Vezetői összefoglaló

2026-ra Szlovákia állami költségvetése továbbra is feszes, hiányvezérelt pályán marad. A 303/2025. sz. törvény alapján a központi költségvetés bevételi főösszege 27,77 milliárd euró, a kiadási főösszeg 32,90 milliárd euró, így a tervezett egyenleg 5,133 milliárd eurós hiányt mutat. A költségvetési törvény évközi módosításokra ad lehetőséget, ugyanakkor rögzíti, hogy a kiadási keret és a hiány alapvetően nem növelhető, kivéve az EU-források és a Helyreállítási Alap esetében, ami a végrehajtás során egyfajta fegyelmező korlátként működik.

A költségvetés szerkezete a bevételi oldalon erősen adóalapú, miközben jelentős szerepet kapnak az EU-transzferok is. Az adóbevételek 2026-ban közel 22,96 milliárd eurót tesznek ki, a nem adó jellegű bevételek 1,84 milliárd euró körül alakulnak, míg a támogatások nagyságrendje megközelíti a 2,97 milliárd eurót. Utóbbi különösen fontos a növekedési és beruházási kilátások szempontjából, mivel a támogatásokon belül meghatározó az EU-költségvetésből érkező forrás (mintegy 2,35 milliárd euró) és a Helyreállítási Alap (kb. 0,554 milliárd euró). A bevételi oldal tehát egyszerre érzékeny a hazai adóalap teljesítményére és az EU-források tényleges lehívási ütemére, ami a 2026-os végrehajtási kockázatok egyik fő csatornája.

A kiadási oldal nagy arányban kötött jellegű, a társadalmi és működési tételek dominanciája mellett a hiány tartóssága strukturális. A dokumentum alapján a deficit fő oka, hogy az adóbevételekre épülő bevételi szerkezet mellett a szociális jellegű kiadások magasak, és csak korlátozottan rugalmasan alakíthatók. Ez azt jelenti, hogy érdemi hiánycsökkentés rövid távon csak célzott szerkezeti beavatkozásokkal, illetve a bevételi oldal stabilizálásával érhető el, miközben a költségvetési mozgástér alaphelyzetben szűk.

A funkcionális kiadási kép alapján a közpénzek túlnyomó része a szociális rendszerekhez kapcsolódik, ami egyszerre stabilizáló tényező és kockázat is. A konszolidált bontásban a szociális biztonság és védelem kiemelkedő, mintegy 23,58 milliárd eurós nagyságrenddel, ezt az egészségügyi kiadások 10,66 milliárd euróval, az oktatási kiadások pedig 6,48 milliárd euróval követik. A kiadások nagyjából kétharmada a szociális–egészségügyi–oktatási blokkhoz kötődik, miközben a környezetvédelem és a kulturális funkciók súlya alacsony, ami azt jelzi, hogy a költségvetési prioritások rövid távon elsősorban társadalmi stabilizációs logikát követnek, nem pedig gyors átrendezést a növekedési fókuszú kiadások felé.

A 2025-ös év végi pénzforgalmi teljesítés tapasztalatai arra utalnak, hogy a költségvetési eredmény javulása inkább a kiadási oldal visszafogottságából, mintsem a bevételi oldal erejéből

adódott. A 2025-ös év zárásakor a készpénz-hiány 6 108,6 millió euró volt, ami mintegy 170 millió euróval kedvezőbb a jóváhagyott deficithez képest. A javulás oka elsősorban a kiadások terv alatti teljesítése: a tényleges kiadás 33 362,9 millió eurón alakult, ami több mint 536 millió eurós elmaradást jelentett a tervhez képest, miközben a bevételek közel 366 millió euróval elmaradtak az előirányzattól. Ez a minta 2026-ra is figyelmeztetés: a költségvetési egyenleg rövid távú javulása könnyen „technikailag” megvalósulhat a végrehajtás lassulásán keresztül, de ez nem azonos a fenntartható szerkezeti konszolidációval.

A végrehajtási kockázatok 2026-ban több csatornán keresztül is erősek maradhatnak. A hiány szintje önmagában magas, és a költségvetési pálya sérülékennyé válhat bevételi sokkok vagy többletkiadási nyomás esetén. A dokumentum említi az EU-források gyenge lehívásának kockázatát és a projekt-előkészítési, pályázati mechanizmusok lassúságát, ami a beruházási és növekedési hatások elmaradásán keresztül közvetetten a bevételi oldalt is gyengítheti. Emellett a bevételi oldal érzékenységet jelzi, hogy az adóbevételek korábbi alulteljesítése jelentős volt, ami konjunkturális bizonytalanság esetén 2026-ban is lefelé mutató kockázatot jelenthet.

A következő időszak kulcskérdése, hogy a költségvetési politika képes-e egyszerre fenntartani a társadalmi kiadások stabilizáló szerepét, miközben javítja a hiány kezelhetőségét és növeli a növekedést támogató kiadások arányát. A prioritások között kiemelten jelenik meg a kiadási szerkezet felülvizsgálata (különösen az általános transzferek mérséklése), a munkaerőpiaci integráció, a képzés, az innováció és a K+F erősítése, illetve az EU- és helyreállítási források gyorsabb és hatékonyabb felhasználása. Ezzel párhuzamosan kulcsfeladat a bevételi bázis stabilizálása és a tervezési-végrehajtási fegyelem erősítése, hogy a 2026-os hiánycél ne csak jogszabályi keret, hanem ténylegesen teljesíthető pálya legyen.

Az állami költségvetés jelenlegi állása

Jogszáabályi keret

A 303/2025. számú törvény szabályozza Szlovákia 2026-os állami költségvetését. A jogszabály 1. § (1) bekezdése a teljes állami bevételeket **27 766 506 990 euróban**, a kiadásokat pedig **32 899 667 683 euróban** határozza meg, ami **5 133 160 693 eurós** tervezett hiányt jelent. A törvény mellékletei részletezik az egyes fejezetek bevételeit és kiadásait, valamint a kormányprogramokhoz rendelt forrásokat. A 2. § lehetőséget ad a kormánynak vagy a pénzügyminiszternek, hogy év közben módosítsa a költségvetési mutatókat, de ezek a változtatások nem növelhetik a kiadási keretet vagy a hiányt; kivételt képeznek a Helyreállítási Alap és az EU-források.

Az állami bevételek összetétele a *Bilancia príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu na rok 2026* című melléklet szerint nagyrészt adóbevételekből (**22 961 819 000 euró**), kisebb részben nem-adóbevételekből (**1 839 288 724 euró**) és támogatásokból (**2 965 399 266 euró**) áll. Utóbbi kategórián belül a külföldi transferbevételek 2 902 237 484 eurót, ezen belül az EU-költségvetésből érkező pénzek 2 348 259 267 eurót, a Helyreállítási Alapból származó összegek 553 978 217 eurót tesznek ki.

A 2026-ra jóváhagyott költségvetés

A 2026-os állami költségvetés fő számai szerint a bevételek 27,77 milliárd eurót, a kiadások 32,90 milliárd eurót tesznek ki, ami 5,13 milliárd euró hiánnyal számol. A költségvetés hiányát főként az adóbevételekre épülő bevételi oldal és a társadalmi jellegű kiadások magas súlya okozza. A bevételek több mint négyötöde adókból származik: a személyi és társasági jövedelemadók együttesen 6,49 milliárd eurót, a fogyasztási adók (áfa és jövedéki adók) 15,94 milliárd eurót tesznek ki. A nem adóból származó bevételek (állami vállalatok osztalékai, díjak) 1,84 milliárd eurót, az EU-költségvetésből és a Helyreállítási Alapból származó források együtt mintegy 2,9 milliárd eurót jelentenek.

A kiadási oldal nagyobb fejezeteit a törvény mellékletei részletezik. Az *Általános kincstári igazgatás* (Všeobecná pokladničná správa) tervezett kiadása **kb. 6,75 milliárd euró**, miközben bevételei meghaladják a **24,7 milliárd eurót**; ez a kincstári fejezet biztosítja az egész költségvetés cash-flow-ját. A legnagyobb kiadási tárcák az oktatás (**5,58 milliárd euró**), a munkaügy és szociális ügyi minisztérium (**4,46 milliárd euró**), az egészségügy (**2,75 milliárd euró**), a védelem (**2,87 milliárd euró**), a közlekedés (**2,12 milliárd euró**) és a

belügy (**2,01 milliárd euró**). A mezőgazdasági, gazdasági, kulturális és környezetvédelmi tárcák kiadásai egyenként 0,47–0,74 milliárd euró körül mozognak. Ezek az adatok kiemelik, hogy a 2026-os költségvetés szerkezete továbbra is erősen szociális és működési jellegű; az infrastruktúra- és innovációs fejlesztésekhez kapcsolódó fejezetek relatíve kisebb súlyt képviselnek.

A költségvetés szerkezete

A konszolidált állami költségvetés funkcionális bontása is a szociális kiadások dominanciáját mutatja. A 2026-os konszolidált kiadások szerint:

- **Szociális biztonság és szociális védelem – kb. 23,58 milliárd euró.**
- **Egészségügy – kb. 10,66 milliárd euró.**
- **Általános közszolgáltatások – kb. 9,86 milliárd euró.**
- **Gazdasági ügyek – kb. 6,93 milliárd euró.**
- **Oktatás – kb. 6,48 milliárd euró.**
- **Közbiztonság és közrend – kb. 3,25 milliárd euró.**
- **Honvédelem – kb. 2,62 milliárd euró.**
- **Környezetvédelem – kb. 1,72 milliárd euró.**
- **Kultúra, sport és vallás – kb. 1,54 milliárd euró.**
- **Lakhatás és közösségi szolgáltatások – kb. 0,62 milliárd euró.**

Ez a bontás rávilágít arra, hogy az állam kiadásainak mintegy kétharmadát a szociális rendszerek, az egészségügy és az oktatás teszik ki, míg a környezetvédelmi és kulturális funkciók a teljes összeg kis részét képviselik. A gazdasági ügyek és a közrend–közbiztonság kiadásai is jelentősek, de nem közelítik meg a szociális és egészségügyi tárcák súlyát.

A költségvetés végrehajtása 2025. december 31-ig

A pénzügyminisztérium év végi sajtóközleménye szerint a 2025-ös költségvetés végleges készpénz-hiánya **6 108,6 millió euró** volt, ami **170 millió euróval** kedvezőbb a jóváhagyott deficitnél. A hiány javulását a vártnál alacsonyabb kiadások okozták: a kiadások ténylegesen **33 362,9 millió eurót** tettek ki, ami **536,7 millió euró** megtakarítást jelentett. A bevételek összesen **27 254,3 millió euróra** rúgtak, 366 millió euróval elmaradva a tervezettől.

Bevételi oldal – A bevételek nagy részét adók adják. A teljes adóbevétel **20 653,99 millió euró** volt; ebből a legnagyobb tétel az áfa (**10 712,9 millió euró**), a jövedéki adók együttesen **2 760,8 millió eurót** hoztak (ebből a nyersanyagadó **1 352,8 millió eurót**, a dohányadó **981,7 millió eurót**, az alkoholadó **246,3 millió eurót**), míg a személyi jövedelemadó **4 162,7 millió euró** volt, de ennek nagy részét az önkormányzatok kapták; a központi költségvetés csak **675,0 millió eurót** realizált. A társasági adóból **4 619,7 millió euró**, a forrásadókból **549,8 millió euró**, a szolidaritási hozzájárulásból **55,6 millió euró**, a szabályozott ágazatok különadójából pedig **639,9 millió euró** folyt be. A bevételi oldalon az EU-költségvetésből **2 407,5 millió euró**, a Helyreállítási Alapból **1 969,8 millió euró** érkezett. A tervhez képest az adóbevételek 1,8 milliárd euróval elmaradtak, ám ezt részben ellensúlyozták az EU-források és a Helyreállítási Alap magasabb bevételei.

Kiadási oldal – A tényleges kiadások **33 362,9 millió eurót** tettek ki, ami 0,54 milliárd euróval alacsonyabb a tervnél. A kamatkiadások **1 565,0 millió eurót** tettek ki, ami 81,3 millióval kevesebb, mint a keret. A Helyreállítási Alap programjai viszont jelentősen túlteljesítették az éves keretet: a tervezett **1 205,5 millió euró** helyett **1 962,8 millió eurót** költöttek, és a hozzá tartozó áfa is 83,5 millió euróval meghaladta a tervet. Az EU-alapokhoz kapcsolódó kiadások **2 399,5 millió euró** szinten teljesültek, 257 millió euróval magasabban a tervezetnél, míg a saját társfinanszírozás 116,9 millióval haladta meg a keretet. A Szociális Biztosító részére utalt támogatás **2 455,0 millió euró**, ami 295 millióval kevesebb a tervezetnél. Az „egyéb kiadások” (bérek, működési és beruházási kiadások) **23 194,7 millió eurót** tettek ki, ami **1 387,5 millió eurós** megtakarítást jelentett.

Az állami költségvetés főbb tételeit az alábbi táblázat foglalja össze (az összegek millió euróban vannak megadva):

Mutató	Tervezett (31.12.2025)	Tényleges (31.12.2025)	Különbség
Bevételek összesen	27 620,8	27 254,2	–366,6
Adóbevételek	22 452,5	20 654,0	–1 798,5
Helyreállítási Alap bevételei	1 205,5	1 969,8	+764,2
EU-bevételek	2 142,3	2 407,5	+265,3
Osztalék- és egyéb bevételek	1 820,5	2 222,9	+402,4
Kiadások összesen	33 899,5	33 362,9	–536,7

Államadósság kamatai	1 646,2	1 565,0	–81,3
EU-kiadások	2 142,3	2 399,5	+257,2
Társfinanszírozás	456,9	573,8	+116,9
Helyreállítási Alap kiadásai	1 205,5	1 962,8	+757,3
POO áfája	135,4	218,9	+83,5
EU-befizetés	980,9	993,1	+12,2
Szociális Biztosítónak juttatott támogatás	2 750,0	2 455,0	–295,0
Egyéb kiadások	24 582,2	23 194,7	–1 387,5
Államháztartási hiány	–6 278,7	–6 108,6	+170,1

A költségvetés jellegzetességei

- **Magas és rugalmatlan hiányszint.** A 2026-os törvény 5,13 milliárd eurós deficitcélt ír elő. A 2025-ös év végén a hiány 6,11 milliárd euróra csökkent. A hiány szerkezete rugalmatlan, mert a bevételek elsősorban adókból származnak, míg a kiadások döntően szociális és működési jellegűek.
- **Szociális és működési orientáció.** A 2026-os költségvetés fő kiadási fejezetei (oktatás, munkaügy, egészségügy, honvédelem, közlekedés, belügy) és a funkcionális bontás is jelzi, hogy a kiadások nagy része bérjellegű, szociális vagy működési jellegű, miközben az innovációra, kutatás-fejlesztésre és környezetvédelemre szánt források csekélyek.
- **Gyenge EU-forrás lehívás.** A 2025-ös év során a költségvetésbe befolyt EU-források 2,41 milliárd eurót tettek ki, ami ugyan meghaladta a tervezettet, de a Helyreállítási Alap bevételeinek nagy része 2026-ra tolódik. A magas európai forrásfelhasználás mellett a projektek előkészítése és a pályázati mechanizmusok továbbra is lassúak, ami kockázatot jelent a jövőbeli lehívásokra.
- **Bevételi struktúra.** Az adóbevételek jelentős alulteljesítése (–1,8 milliárd euró) azt mutatja, hogy a gazdasági lassulás és a kereskedelmi feszültségek erősen érintették a költségvetés bevételi oldalát. Ezt csak részben kompenzálták az EU-források, a POO bevételek és a megnövekedett osztalék- illetve egyéb bevételek.

- **Évközi kiigazítások és bizonytalanság.** 2025 során a kormány többször módosította a költségvetést; a végrehajtás során 1,39 milliárd euró kiadás maradt el a tervezettől, ami részben takarékosági intézkedéseknek, részben a programok lassú végrehajtásának tudható be. A kiadási fegyelem javítása és a tervezési gyakorlat kiszámíthatóvá tétele továbbra is kihívás.

Fejlesztési lehetőségek

A költségvetés szerkezetének változtatása érdekében több irány körvonalazható.

1. **A kiadások szerkezetének felülvizsgálata.** A szociális rendszer és a nyugdíjak súlyának fenntartása mellett célszerű csökkenteni az általános transzferek arányát, és a felszabaduló forrásokat munkaerőpiaci integrációt, képzést és innovációt támogató programokra fordítani. Az oktatásra, kutatás-fejlesztésre és készségfejlesztésre fordított kiadások növelése hosszú távon bővítheti az adóalapot, és mérsékelheti a strukturális hiányt.
2. **EU-források és a Helyreállítási Alap hatékonyabb menedzsmentje.** A forrásfelhasználás gyorsítása mellett fontos a projektkészítés egyszerűsítése, az adminisztratív terhek csökkentése és a monitoring rendszer erősítése, hogy az EU-alapok ne csak kiadásként jelenjenek meg, hanem könnyebben lehessen beruházásokat finanszírozni.
3. **Bevételi bázis bővítése.** Az adóadminisztráció hatékonyságának javítása, a szürkegazdaság visszaszorítása és az állami tulajdonú vállalatok osztalékfizetéseinek növelése hozzájárulhat a bevételek stabilizálásához. Fontos a digitális gazdaság és a nem hagyományos szolgáltatások adóztatása is, hogy a bevételi oldal kevésbé legyen érzékeny a konjunkturális ingadozásokra.
4. **Költségvetési tervezés fegyelmezettebbé tétele.** Az évközi átcsoportosítások korlátozása, az előre nem látható kiadások tartalékainak megerősítése és a parlamenti ellenőrzés erősítése növelné a költségvetés hitelességét és kiszámíthatóságát.

Összegzés

Az új, 2026-os költségvetési törvény alapján Szlovákia 2026-ban is jelentős, 5,13 milliárd eurós hiánnyal számol. A 2025-ös év végére azonban a hiány a vártnál 170 millió euróval kedvezőbben alakult, mivel a kiadások visszafogása részben ellensúlyozta az adóbevételek

elmaradását. A funkcionális bontás alapján a költségvetés továbbra is szociális orientációjú: a kiadások legnagyobb részét a szociális, egészségügyi és oktatási tárcák teszik ki, miközben az infrastruktúra és innováció relatíve kevés forrást kap. A Helyreállítási Alap gyors ütemű felhasználása és az EU-források akadozó lehívása egyaránt kockázatokat hordoz. A hosszú távú fiskális fenntarthatóság érdekében a kiadási struktúra modifikációja, az EU-források hatékony menedzsmentje, a bevételi bázis szélesítése és a költségvetési tervezés fegyelmezettsége kulcsfontosságú.

Források:

- 303/2025 Z. z. – Zákon o štátnom rozpočte na rok 2026
- Bilancia príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu na rok 2026 – rozpocet.sk
- Slovenská republika v roku 2025 hospodárila o 170 miliónov eur lepšie, ako počítal schválený štátny rozpočet. Link: <https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/slovenska-republika-roku-2025-hospodarila-170-milionov-eur-lepsie-ako-pocital-schvaleny-statny-rozpocet.html>

Az eurozóna fiskális pozíciója

Bevezetés

Az euróövezet fiskális képe 2025 végén alapvetően azt mutatja, hogy a költségvetési hiány csak lassan csökken, miközben az államadósság aránya emelkedő pályán marad. A háttérben az egyik fő korlát a kamatkiadások fokozatos növekedése, miközben a fiskális politika iránya a vizsgált években nem egyenletes: 2025-ben enyhe szigorítás, 2026-ban lazítás, majd 2027–2028-ban ismét szigorítás valószínű.

A költségvetési egyenleg

A projekciók szerint az euróövezet államháztartási hiánya

- 2024-ben a GDP 3,1%-a,
- 2025-ben 3,0%,
- 2027-ben 3,5%,
- 2028-ban 3,4% körül alakul.

A 2027-es romlás mögött elsősorban a kamatkiadások emelkedése áll: ezek a GDP arányában 2024-ben kb. 1,9%-ról 2028-ra 2,3% körülire nőhetnek. A ciklikus tényezők összességében nem adnak érdemi támaszt: a ciklikus komponens a horizont nagy részében közel semleges, 2028-ban pedig enyhén negatívvá válik.

A korábbi (szeptemberi) pályához képest a 2025–2027-es egyenleg kismértékben kedvezőtlenebb: a fő ok a ciklikusan kiigazított elsődleges egyenleg romlása, amit csak részben ellensúlyoz a ciklikus komponens enyhe javulása.

A fiskális pozíció alakulása a horizonton tehát háromlépcsős:

- **2025:** enyhe szigorítás. Ezt főként diszkrecionális bevételi intézkedések magyarázzák (különösen a társadalombiztosítási járulékok emelése, kisebb mértékben a közvetlen és közvetett adók növelése). A szigorítást részben tompítja a közkiadások további emelkedése.
- **2026:** lazítás. A fő ok a magasabb állami beruházási aktivitás, amely a fiskális impulzust pozitív irányba tolja.
- **2027–2028:** ismét szigorítás, 2028-ban is folytatódó, de 2027-nél lassabb ütemben.

A felszín mögött jelentős országhelyi különbségek vannak. 2028-ban például a német fiskális lazítás ellensúlyozza a francia, spanyol és olasz szigorítást. Spanyolországban és Olaszországban a szigorítás főként azzal függ össze, hogy alacsonyabbak lesznek azok a kiadások (különösen a tőkejuttatások és beruházások), amelyeket korábban részben az NGEU-források finanszíroztak.

Államadósság

Az euróövezet államadósságának GDP-arányos szintje a projekció szerint emelkedő:

- 2024-ben kb. **86,6%**,
- 2028-ban kb. **89,2%**.

Az emelkedést alapvetően **az elsődleges hiányok és a deficit-adósság kiigazítások** (stock-flow jellegű tételek) pozitív hozzájárulása hajtja. Ezt csak részben ellensúlyozza az, hogy a kamatláb-növekedés differenciál hatása összességében kedvezőbbé válik.

A korábbi előrejelzésekhez képest az adósságpálya lefelé módosult, ami főként 2024-es statisztikai bázishatásokkal és a kamatláb-növekedés differenciál kedvezőbb alakulásával magyarázható.

Íránymutatás

Az Európai Bizottság 2026-ra vonatkozó őszi csomagja a fiskális keretnek való megfelelés értékelésén túl iránymutatást ad a 2026-os költségvetési politikához, és értékeli az euróövezeti országok költségvetési terveit is. A kép összességében az, hogy a tagállamok többsége várhatóan teljesíti a vállalásait, vagy legfeljebb korlátozott nemteljesítési kockázattal szembesül, miközben figyelembe veszik a nemzeti „menekülési záradék” aktiválását. Emellett pozitív jel, hogy az euróövezetben összességében nőnek a nemzeti forrásból finanszírozott beruházások. A fő üzenet: a kormányoknak egyszerre kell fókuszálniuk a fenntartható közpénzügyekre, a stratégiai beruházásokra és a növekedést támogató strukturális reformokra.

Összegzés

A fiskális kilátások 2025 végén azt mutatják, hogy az euróövezetben a hiány csak lassan mérséklődik, miközben a kamatkidadások emelkedése tartós korlátot jelent. A fiskális irányvonal 2025-ben enyhén szigorodik, 2026-ban beruházások miatt lazul, majd 2027–2028-ban ismét szigorodik, jelentős országonkénti eltérésekkel. Az államadósság aránya 2028-ig emelkedő trendben marad, amit a primer deficit és a deficit-adósság kiigazítások dominálnak,

miközben a kamatláb–növekedés differenciál csak részben ellensúlyoz. A következő időszak fő kérdése az, hogy a költségvetési konszolidációt hogyan lehet úgy végrehajtani, hogy közben a stratégiai beruházások és a növekedést támogató reformok se essenek vissza.

Forrás:

- ECB Gazdasági bulletin 8/2025

Szlovákia felkészületlen az EU-s költségvetés várható változásaira

Bevezetés

Az NBS elemzése szerint az uniós költségvetés következő ciklusára (2028–2034) körvonalazódó reformok egyszerre hozhatnak kevesebb, kevésbé „garantált” forrást a hagyományos beruházási területekre, és szorosabb feltételrendszert a kifizetésekhez. Ez Szlovákia számára különösen érzékeny, mert az ország az elmúlt két évtizedben jelentős mértékben EU-pénzekre támaszkodott a közberuházások finanszírozásában. Ha változnak a szabályok, a hiányzó beruházási forrásokat egyre inkább hazai költségvetésből kellene pótolni, de ehhez Szlovákia jelenleg nincs elég jó állapotban sem pénzügyileg, sem intézményi tervezési oldalról.

Főbb változások a költségvetési rendszerben

Az Európai Bizottság átalakítaná az EU-költségvetés architektúráját: a jelenlegi két nagy, „klasszikus” pillér (kohéziós politika és közös agrárpolitika) a jövőben egy eszközbe olvadhat, amelyben a finanszírozás reformmértékhökök teljesítéséhez kötődik – hasonló logikával, mint a Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv (RRF).

Ennek két gyakorlati következménye van:

1. **Nagyobb bizonytalanság a pénz érkezésének időzítésében** (a kifizetés feltételekhez, célokhoz kötött, ezért csúszhat).
2. **Szűkülhet a hagyományos, beruházás-orientált források kerete**, mert az EU új prioritásokat emel előtérbe (technológiai versenyképesség, klímaadaptáció, védelmi ipar és biztonság, mobilitás, energia). Ez a kohéziós típusú támogatások terét várhatóan csökkenti.

A szlovák beruházási programok szempontjából ez azért problémás, mert a nagy infrastruktúra- és közszolgáltatási projektek (autópályák, vasút, digitalizáció, kórházépítés) finanszírozásában az EU-források szerepe kiemelkedő volt. Ha ebből kevesebb és kiszámíthatatlanabb lesz, a „lyukat” hazai pénzből vagy adósságból kell áthidalni.

Alacsony közberuházási kapacitás

Az NBS érvelése szerint Szlovákia a régióban is gyengén áll abban, hogy EU-források nélkül mennyit képes saját költségvetésből beruházásokra fordítani. A hazai finanszírozás nemcsak

hogy nem elég a modernizációra, de még a meglévő állami vagyon amortizációját sem fedezi megfelelően.

A „bruttó megtakarítás” a befolyó adó- és járulékbevételek, illetve a működési (folyó) kiadások különbsége. Ha ez alacsony, akkor a költségvetés a mindennapi működésre „elviszi” a bevételek nagy részét, és kevés marad beruházások társfinanszírozására vagy EU-pénzek kiesésének pótlására. A hazai forrásból finanszírozott közberuházások GDP-arányos szintje az elmúlt évtizedben 2–3% körül stagnált, amivel Szlovákia tartósan a régió végén van. A NBS szerint a bruttó megtakarítás természetesen ciklikusan mozog (növekedésben javul, recesszióban romlik), de Szlovákia pozíciója régiós összevetésben tartósan gyenge, így a beruházási együttfinanszírozás és a saját projektek indítása eleve szűk mozgástérbe ütközik. Ez a különbség azért lényeges, mert az EU-költségvetés reformja azokat a országokat hozza jobb helyzetbe, amelyeknek eleve stabilabb, tervezhetőbb hazai beruházási mozgásterük van.

Az NBS javaslatai

1. Nagyobb, stabilabb hazai költségvetési tér beruházásokra.

A kiadási szerkezet és a költségvetési tervezés felülvizsgálata szükséges, hogy a folyó bevételekből reálisan képződjön olyan mozgástér, amellyel részben finanszírozhatók a beruházási igények.

2. Jobb projekt-előkészítés és fegyelmezettebb beruházástervezés.

Ha a kifizetések feltételekhez és mérföldkövekhez kötődnek, akkor az időzítés és teljesítés menedzselése kulcskérdéssé válik. Enélkül nő a csúszások, forrásvesztések, „kényszerű” áthidaló finanszírozás kockázata.

3. Nemzeti beruházási terv azon területekre, ahol az EU már kevesebbet fog fedezni.

Legyen előre megtervezett, hazai forrásokra épülő beruházási program azoknál a céloknál, ahol a jövőben kisebb vagy bizonytalanabb EU-hozzájárulás várható.

Összegzés

Az EU-költségvetés várható reformja miatt csökkenhet a hagyományos, beruházási célú források kiszámíthatósága és volumene, miközben a kifizetések egyre inkább reformteljesítéshez kötődnek. Szlovákia ezzel azért néz szembe nehezebb helyzetből, mert saját költségvetéséből a régióban is kevés beruházási teret képez, és a beruházási rendszer felkészültsége nem elég erős egy feltételesebb, bizonytalanabb finanszírozási környezethez. A

következő időszak fő kérdése az, hogy a költségvetési konszolidáció és a beruházási kapacitásépítés hogyan tud együtt haladni. Úgy kellene növelni a hazai beruházási mozgásteret és javítani a tervezést, hogy közben a fiskális fenntarthatóság se sérüljön.

Forrás:

- Národná banka Slovenska – „Slovensko nie je investične pripravené na zmeny v rozpočte EÚ” (blog, 2026.01.19.) ([National Bank of Slovakia](#))

Létminimum: a szociális védelem „csendes” eróziója

Bevezetés

A Költségvetési Felelősségi Tanács (RRZ) üzenete az, hogy Szlovákiában a létminimum az elmúlt évtizedekben egyre inkább leszakadt a társadalom átlagos életszínvonalától. Ennek kettős következménye van. Egyrészt relatíve gyengül a szociális védelem azoknál, akiknek a támogatásai létminimumhoz kötöttek. Másrészt a létminimum adójogi szerepe miatt erősödik a „csendes adóztatás”, vagyis egyre több alacsony jövedelmű ember kerül be a személyi jövedelemadó hatókörébe.

Mi a létminimum, és miért fontos?

A létminimum egy törvényben rögzített jövedelmi küszöb, amelynek célja az alapvető szükségletek fedezetének meghatározása. Szerepe jóval túlmutat egyetlen szociális mutaton:

- a szociális segítséghez való jogosultság alapja (ha valakinek a jövedelme ez alá esik),
- több szociális ellátás összege közvetlenül vagy közvetve ehhez kötött,
- és adózási szabályok (nem adóztatható jövedelemrész, adósávok) is kapcsolódnak hozzá.

Ezért ha a létminimum „lemarad”, akkor nemcsak egy küszöbérték válik kevésbé relevánssá, hanem vele együtt a támogatások értéke és az adórendszer terhelési pontja is eltolódik.

A fő probléma: a létminimum relatív- és reálértékben is leértékelődött

Az RRZ szerint hosszú távon az átlagbér gyorsabban nőtt, mint a létminimum, így kinyílt az olló a dolgozó népesség életszínvonalára és a hivatkozási alapként használt létminimum között. Bár az átlagbér nem célszám a szociálpolitikában, jó közelítéssel mutatja, hogy a társadalom általános életszínvonalára emelkedett, miközben a létminimum relatív súlya csökkent.

Két kulcsállítást emeli ki a folyamat súlyát:

- a létminimum jelenlegi indexálása mellett az alacsony jövedelmű háztartások számára számított inflációt sem mindig követte teljesen,
- így a legalacsonyabb jövedelműek a létminimumból ma kb. 16%-kal kevesebb árut és szolgáltatást tudnak megvenni, mint 1998-ban.

A relatív leértékelődés még látványosabb. Míg 1998-ban a létminimum az átlagbér körülbelül egyharmada volt, addig a becslés szerint 2026-ra kb. 17%-ra zsugorodik. Ez azt jelenti, hogy a szociális minimum egyre távolabb kerül attól a társadalmi standardtól, amihez képest a szociális védelemnek védőhálót kellene adnia.

A RRZ értelmezése szerint az, hogy a létminimum relatíve alacsonyabb, részben automatikus következmény. Ahogy az ország gazdagodik és nőnek a jövedelmek, a háztartások egy része természetesen kikerül a hivatkozott szegénységi küszöb alól. Ezzel párhuzamosan viszont ha a létminimum szintje és szerkezete nincs érdemben felülvizsgálva, akkor bizonyos helyzetekben korlátozhatja az adekvát szociális védelemhez való hozzáférést olyan háztartásoknál is, ahol a jövedelem csak kismértékben nőtt, de a valós megélhetési költségek magasak.

A létminimum nem csak a szociális rendszerben fontos. Mivel hatással van az adóalap alóli mentességekre és az adósávok küszöbeire, a lassabb emelkedése azt eredményezi, hogy az adórendszer fokozatosan „rákúszik” az alacsonyabb jövedelmekre. A RRZ ezt nevezi csendes adóztatásnak. Formálisan nem történik adóemelés, de a küszöbértékek lemaradása miatt egyre több alacsony keresetű fizet személyi jövedelemadót, illetve arányaiban nagyobb terhelés alakulhat ki a jövedelmi skála alsó részén.

Az RRZ javaslatai

Az RRZ szerint létminimum jelenlegi szintje és újraszámítási logikája rendszerszintű felülvizsgálatot igényel. A minimum elvárás:

- a létminimum újrakalibrálása a tényleges, mai alapvető megélhetési költségekhez,
- majd a további indexálás mellett a rendszeres időközönkénti újbóli kalibráció beépítése, hogy a küszöb ne öregedjen el a társadalmi-gazdasági fejlődéshez képest.

Külön vitapontként felmerül az is, hogy érdemes lehet leválasztani a létminimumot az adótörvényekről, és más módon kezelni a küszöbök automatikus elcsúszását, hogy csökkenjen a csendes adóztatás.

Összefoglaló

A RRZ üzenete szerint a létminimum Szlovákiában két irányból is „kikopik” a szerepéből: relatíve egyre kisebb, és reálértékben is erodálódott, miközben sok szociális ellátás és adóparaméter kapcsolódik hozzá. A következmény a szociális védelem gyengülése a legalsó jövedelmi csoportoknál, valamint az, hogy az adórendszer fokozatosan nagyobb terhet tol az

alacsony jövedelműekre. A fő kérdés most az, hogy lesz-e politikai és szakmai konszenzus a létminimum újradefiniálásáról. Mit tekintünk ma alapvető szükségletnek, és hogyan biztosítható, hogy a küszöb ne csak az inflációt kövesse, hanem a társadalom tényleges fejlődéséhez is igazodjon.

Forrás:

- RRZ – *Životné minimum: tichá erózia sociálnej ochrany* (2025.12.18.) ([rrz.sk](https://www.rrz.sk))

MEGVALÓSULT
A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

PRO HUNGARICA COMMUNITATE

Námestie sv. Štefana 296/6
Szent István tér 296/6
929 01 Dunajská Streda
Dunaszerdahely

www.prohuncom.sk